

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий Гуманітарний інститут
Кафедра англійської філології і перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. ректора

«___» _____ 2016 р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Порівняльна лексикологія англійської та української мов»

Галузь знань: 0203 «Гуманітарні науки»

Напрямок підготовки: 6.020303 «Філологія»

Курс – 2 Семестр – 4

Аудиторні заняття – 51 Диф. залік – 4 семестр

Самостійна робота – 54

Усього (годин/кредитів ECTS) – 105/3.5

Індекс НБ-8-6.020303/15-2.6

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Порівняльна лексикологія англійської та української мов»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.03 – 01-2016
		стор. 2 з 9	

СМЯ НАУ НП 12.01.03-01-2016

Навчальну програму дисципліни «Порівняльна лексикологія англійської та української мов» розроблено на основі освітньо-професійної програми та навчального плану № НБ-8-6.020303/15 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за напрямом підготовки 6.020303 «Філологія» та відповідних нормативних документів.

Навчальну програму розробила:

доцент кафедри
англійської філології і перекладу _____ І. Шахновська

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри напряму підготовки 6.020303 «Філологія» – кафедри англійської філології і перекладу, протокол №__ від «__» _____ 2016 р.

Завідувач кафедри _____ С. Сидоренко

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового Гуманітарного інституту, протокол №__ від «__» _____ 2016 р.

Голова НМРР _____ С. Ягодзінський

УЗГОДЖЕНО

Директор НН ГМІ

_____ А. Гудманян

«__» _____ 2016 р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Порівняльна лексикологія англійської та української мов»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.03 – 01-2016
		стор. 3 з 9	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни “Порівняльна лексикологія англійської та української мов” розроблена на основі “Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015р. №37/роз.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі філології.

Метою викладання дисципліни є поглиблення знань студентів щодо лексичної системи англійської та української мов, виявлення їхніх ізоморфних та аноморфних рис, вироблення практичних умінь і навичок аналізу лексичного матеріалу у порівняльному аспекті, що є необхідною складовою процесу підготовки перекладача.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- систематизація та розширення знань про сучасний словниковий склад англійської та української мов;
- засвоєння основних термінів порівняльної лексикології;
- розкриття основних спільних та відмінних рис лексичної системи англійської та української мов;
- оволодіння навичками компаративно-контрастивного аналізу лексичного матеріалу;
- оволодіння методикою аналізу морфологічної та семантичної будови слова у англійській та українській мовах.
- У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- основні поняття та терміни порівняльної лексикології;
- основні методи лексикологічних досліджень
- типологію засобів словотворення порівнюваних мов
- типологію морфологічної та семантичної структури слів в українській та англійській мовах;
- типи значень слова;
- семантичні класи слів;
- стилістичну диференціацію словникового складу порівнюваних мов;
- основні класифікації фразеологізмів;
- основні типи словників;

Вміти:

- здійснювати класифікацію лексем за семантичним критерієм;

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Порівняльна лексикологія англійської та української мов»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.03 – 01-2016
		стор. 4 з 9	

- робити словотворчий та семантичний аналіз слова;
- диференціювати словникові одиниці за стилістичним критерієм;
- аналізувати фразеологічні одиниці за структурним та функціональним критеріями.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного модуля, а саме:

- навчального модуля №1 «Порівняльна лексикологія англійської та української мов як розділ порівняльного мовознавства», засвоєння якого передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Навчальна дисципліна «Порівняльна лексикологія англійської та української мов» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Вступ до мовознавства», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Практичний курс англійської мови» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Порівняльна граматики англійської та української мов», «Порівняльна стилістика», «Практика перекладу галузевої літератури » та інших.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Порівняльна лексикологія англійської та української мов як розділ порівняльного мовознавства»

Тема 2.1.1. Предмет та завдання порівняльної лексикології.

Предмет порівняльної лексикології. Завдання порівняльної лексикології. Основні поняття порівняльної лексикології. Методи дослідження лексики.

Основні підрозділи порівняльної лексикології. Лексикологія та соціолінгвістика. Слово як основна одиниця мови. Проблема визначення слова. Структура та мотивація слова.

Тема 2.1.2. Словотвір.

Морфемна структура слова. Типи морфем.

Основні способи творення слів. Афіксація. Класифікація суфіксів. Класифікація префіксів. Конверсія. Словоскладання. Класифікація складних слів. Складнопохідні слова. Скорчення. Типи скорчень.

Другорядні способи творення слів. Телескопія. Ономотопея. Чергування звуків та наголосу. Зворотній словотвір.

Продуктивні та непродуктивні способи словотвору.

Тема 2.1.3. Семасіологія.

Семасіологія як розділ лексикології. Типи значення слова. Значення слова та поняття. Структура значення слова. Полісемія. Поняття лексико-семантичного варіанту. Контекст та типи контексту. Зміна значення слова. Основні причини зміни значення. Генералізація та специфікація значення слова. Метафора та метонімія.

Тема 2.1.4. Словниковий склад англійської та української мов як система.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Порівняльна лексикологія англійської та української мов»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.03 – 01-2016
		стор. 5 з 9	

Омонімія. Класифікація омонімів, джерела виникнення омонімії. Семантичні класи слів. Синоніми. Види синонімів. Евфемізми. Антоніми. Види антонімів. Пароніми. Тематичні групи слів. Поняття лексико-семантичного поля. Гіпо-гіперонімічні відношення.

Тема 2.1.5. Функціонально-стилістична диференціація словникового складу англійської та української мов.

Стилістично забарвлена та стилістично нейтральна лексика. Поняття літературного стандарту. Книжна лексика. Термінологія. Основні ознаки термінів. Структурні види термінів. Розмовна лексика. Нестандартна лексика. Сленг. Професіоналізми. Жаргон. Діалектизми.

Тема 2.1.6. Функціонально-стилістична диференціація словникового складу англійської та української мов.

Історизми та архаїзми. Неологія. Неологізми. Способи утворення неологізмів. Словники неологізмів англійської та української мов.

Тема 2.1.7. Фразеологія англійської та української мов.

Фразеологія як розділ лексикології. Вільні словосполучення та фразеологізми. Проблема дефініції фразеологізмів. Структурна, семантична, функціональна класифікації фразеологізмів. Значення фразеологічної одиниці. Основні джерела походження фразеологічних одиниць англійської та української мов. Семантичні відношення у фразеології. Стилістичні аспекти фразеологічної системи англійської та української мов. Прислів'я та приказки.

Тема 2.1.8. Походження словникового складу англійської та української мов.

Етимологія як розділ лексикології. Спільноіндоевропейська лексика. Слова германського походження в англійській та слов'янського походження в українській мові. Запозичення, типи запозичень. Основні групи запозичень в англійській та українській мовах. Інтернаціоналізми. Етимологічні дублети.

Тема 2.1.9. Лексикографія англійської та української мов.

Лексикографія як розділ лексикології. Історія британської, американської та української лексикографії. Основні проблеми лексикографії. Типи та класифікації словників.

Тема 2.1.10. Варіативність словникового складу англійської та української мов.

Регіональні варіанти англійської та української мов. Діалектна класифікація британського варіанту англійської мови. Діалектна класифікація американського варіанту англійської мови. Канадський, австралійський та новозеландський діалекти англійської мови.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Порівняльна лексикологія англійської та української мов»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.03 – 01-2016
		стор. 6 з 9	

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов: навч. посібник для перекладацьких відділень вузів / Л.Г. Верба. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 203 с.

3.1.2. Бугайчук О.В. Лексикологія англійської та української мов: метод. розробка / О.В. Бугайчук. – К: НАУ-друк, 2004. – 56 с.

3.1.3. Квеселевич Д.І., Сасіна В.П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови: навч. посібник / Д.І. Квеселевич, В.П. Сасіна. – Вінниця: Нова книга, 2001. – 117 с.

3.1.4. Nikolenko A.G. English Lexicology – Theory and Practice. – Вінниця, Нова книга, 2007. – 567 с.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. Харитончик З.А. Лексикологія англійського мови / З.А.Харитончик. – Минск: Виша школа, 1992. – 346 с.

3.2.2. Арнольд И.В. Лексикологія сучасного англійського мови / И.В. Арнольд. – М.: Высш. шк., 1986. – 286 с.

3.2.3. Мостовий М. І. Лексикологія англійської мови / М.І. Мостовий – Харків: Основа, 1993. – 321 с.

3.2.4. Антрушина Г.Б. Лексикологія англійського мови: учебн. пособие / Г. Б. Антрушина, О.В. Афанасьєва, Н.Н. Морозова. – М.: Дрофа, 2000. – 287 с.

3.2.5. Покровский И.Н. An essey in comparative lexicology. – Куйбышев: изд-во гос. пединститута, 1980. – 145 с.

3.2.6. Гороть Є.І. Лексикологія сучасної англійської мови: збірник вправ / Є.І. Гороть. – К.: Либідь, 1996. – 287 с.

3.2.7. Мойсієнко А.К. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / А.К. Мойсієнко, О.В. Бас-Кононенко, В.В. Бондаренко. – К.: Знання, 2010. – 270 с.

3.2.8. Hughes, A., Trudgill, P. & Watt, D. (Eds.). English Accents and Dialects (4th Ed.). London: Arnold, 2005. –328 p.

3.2.9. John Sinclair. Word Formation. Collins Cobuild English Guides. – London: HarperCollins Publishers Ltd, 1991. – 246p.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Порівняльна лексикологія англійської та української мов»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.03 – 01-2016
стор. 7 з 9			

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Порівняльна лексикологія англійської та української мов»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.03 – 01-2016
		стор. 9 з 9	

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ змі- ни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла	Дата внесен- ня зміни	Дата введен- ня зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульо- ваного			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				